

ДЕРЖАВНА МІГРАЦІЙНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

**Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу
міграційних процесів**

**ОПЕРАТИВНИЙ ЗВІТ
З МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
(6 – 12 листопада 2015 року)**

Київ 2015

Оперативний звіт підготовлено Контактним інформаційно-аналітичним центром з моніторингу міграційних процесів Державної міграційної служби України.

Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу міграційних процесів Державної міграційної служби України створений відповідно до наказу ДМС від 29 травня 2015 року № 64 в рамках виконання рекомендацій, що містяться у п'ятій доповіді ЄК щодо прогресу України у виконанні Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму.

Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу міграційних процесів діє на базі Управління документального забезпечення, роботи зі зверненнями громадян та запитами на інформацію Державної міграційної служби України.

У звіті представлені оперативні (за тиждень) результати спостережень за основними подіями в Україні та світі, з метою здійснення прогнозу розвитку міграційних процесів в Україні.

У звіті використано статистичну інформацію ДМС, Оперативної групи Міжвідомчого координаційного штабу з питань, пов'язаних із соціальним забезпеченням громадян України, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення АТО, звіти СММ ОБСЄ, інформаційні повідомлення Держприкордонслужби, СБУ, Інформаційно-аналітичного центру, ДСНС, агенцій УНІАН та Deutsche Welle, української служби Британської телерадіомовної корпорації, МОМ, Єврокомісії, радіо «Свобода», інформаційного порталу Warsintheworld.

ЗМІСТ

I. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ	2
1.1. Зовнішні показники	2
1.1.1. Соціально-політична ситуація у світі	2
1.1.2. Наявність військових конфліктів та війн у світі	3
1.1.3. Наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, ...	5
1.1.4. Основні шляхи постачання нелегальних мігрантів у Світі	6
1.2. Внутрішні показники	12
1.2.1. Наявність в Україні надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних.	12
1.2.2. Події у районах проведення Антитерористичної операції.	12
1.2.3. Кількість внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території України.	13
1.2.5. Зміни в законодавстві	15
II. ВПЛИВ ЗНАЧЕНЬ ОКРЕМИХ ПОКАЗНИКІВ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ НА МІГРАЦІЙНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ..	15
2.1. У сфері внутрішньої міграції.....	15
2.2. У сфері нелегальної (незаконної) міграції.....	17
2.3. У сфері надання притулку.....	19
2.4. У сфері трудової міграції	19

I. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ

1.1. Зовнішні показники

1.1.1. Соціально-політична ситуація у світі

Минулого тижня (6 – 12 листопада) світові події, які мали прямий або опосередкований вплив на міграцію, були такими:

- у п'ятницю **6 листопада** стало відомо про заяву Організації із заборони хімічної зброї (ОЗХЗ) в якій стверджується, що в серпні у Сирії одна з протиборчих сторін під час боїв у місті Мареа на північ від Алеппо 21 серпня застосувала так званий гірчичний газ, або іприт, - високотоксичну речовину, заборонену міжнародними конвенціями.

Інформація комісії ОЗХЗ - перше офіційне підтвердження застосування екстремістами хімічної зброї. Доповідь представлять керівництву ООН в кінці листопада;

- як стало відомо **6 листопада**, Росія передала Китаю ділянку землі розміром 4,7 кв. км під Уссурійськом. Ця територія буде включена до складу провінції Гирін на північному сході Китаю. Земля знаходиться в 60 км від Уссурійська, і тепер країни обговорюють створення порту;

- шторм «Фрея», що обрушився на південь Швеції в ніч з суботи на неділю, **7-8 листопада**, залишив без електрики 4,5 тис. будинків.

Сильні пориви вітру, швидкість якого досягала 38 м/сек., призвели до обвалення будівельних лісів у місті Гельсінгборг. Повалені дерева заблокували дороги.

Відзначається, що в даний момент шторм «Фрея» рухається в східному напрямі. Очікується, що в неділю він досягне провінції Блекінге, міста Кальмар і островів Еланд і Готланд, але пориви вітру будуть слабкіші;

- регіональний парламент Каталонії ухвалив резолюцію, що проголошує вихід провінції зі складу Іспанії.

У резолюції проголошується «початок створення незалежної каталонської держави у формі республіки». За проголосували 62 парламентарія, проти – лише 10.

Роком раніше у Каталонії пройшов невизнаний Мадридом референдум про вихід провінції зі складу Іспанії. Близько 80% учасників обрали незалежну Каталонію;

- **9 листопада** стало відомо про підписання між Росією та Іраном контракту на постачання зенітних ракетних систем С-300.

Зазначається, що відвантаження першої партії техніки Росія здійснить після офіційного відкликання іранського позову і врегулювання всіх претензій.

Натомість пізніше стало відомо, що Іран має отримати чотири дивізіони С-300ПМУ-2, які призначалися для Сирії, але так і не були їй передані через прохання Ізраїлю;

- влада Сьєрра-Леоне заявила про зупинення епідемії Ебола.

Підставою стверджувати, що епідемії більше немає, для влади Сьєрра-Леоне - країни, яка чи не найбільше постраждала від цього вірусу, стало те, що за останні 42 дні не було зафіксовано жодного нового випадку захворювання.

На початку вересня про подолання епідемії Ебола заявила Ліберія. І досі бореться із вірусом Гвінея.

Наразі вірус Ебола забрав життя майже 11,5 тис. осіб у трьох африканських державах, 28,5 тис. заразилися, але вижили.

- **10 листопада** опубліковано лист Прем'єр-міністра Великобританії Девіда Кемерона голові Європейської ради Дональду Туску з вимогами про початок переговорів про зміну умов членства країни в Євросоюзі.

Центр досліджень економіки і бізнесу підготував доповідь, згідно з якою вихід із складу Євросоюзу позбавить британську економіку низки переваг. У той же час рішення залишитися всередині ЄС, готового провести ринкові реформи, може принести Великобританії додаткові 58 млрд фунт стерлінгів та 790 тис. нових робочих місць до 2030 року;

- на Мальті у середу, **11 листопада**, відкрився дводенний саміт ЄС-Африка з проблем міграції. У ньому беруть участь 50 лідерів європейських і африканських країн. Зокрема, ЄС планує збільшити фінансову допомогу країнам Африки та закликати їх повертати на батьківщину економічних мігрантів.

Європейська комісія обіцяє виділити мільярд 800 тисяч євро на проекти, спрямовані на вирішення базових проблем, яке викликали різке зростання напливу біженців до Європи.

Учасники саміту мають ухвалити план спільних дій і заяву щодо проблеми міграції.

- у четвер, **12 листопада**, ряд сирійських ЗМІ та журналістів повідомили, що Росія застосувала фосфорні бомби на північному заході Сирії в провінції Ідліб.

Цілий ряд фотографій та відео з місця подій розмістив у своєму Twitter кореспондент німецького журналу Bild Юліан Репке.

Застосування фосфорних боєприпасів проти військових цілей, які розташовані всередині або в околицях населених областей, заборонено міжнародними угодами (Протокол III до Конвенції про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що наносять надмірні пошкодження або мають невибіркову дію, 1980);

- **12 листопада** грецькі поліцейські застосували сльозогінний газ для розгону демонстрації в центрі Афін, учасники якої закидали правоохоронців пляшками із запальною сумішшю.

Протести і страйки проходять у Греції в зв'язку з жорсткими заходами економії, що були ухвалені парламентом в жовтні.

1.1.2. Наявність військових конфліктів та війн у світі

Станом на 12.11.2015 конфліктні ситуації та війни обліковуються орієнтовно у 64 країнах світу та окремих регіонах, у тому числі: у Африці – 27, в Азії – 15, в Європі – 9, у Південній Америці – 4, у Північній Америці – 1 та на Близькому Сході – 8.

Гарячі ситуації спостерігаються у 23-х країнах та окремих територіях, в тому числі:

- в Африці – у 10 країнах:

ДР Конго, Малі, Судан і Сомалі – війна проти терористичних угруповань;

Єгипет і Нігерія – війна проти ісламістських бойовиків;

Бурунді, Лівія і Південний Судан – громадянська війна;

ЦАР – сутички між мусульманами і християнами;

- в Азії – у 4 країнах:

Афганістан, Пакистан і Філіппіни – війна проти ісламістських бойовиків;

Бірма – війна проти повстанських груп;

- в Європі – у 2 країнах:

Росія – бойові дії проти ісламістських бойовиків у Чечні та Дагестані;

Україна – війна проти терористичних угруповань.

- у Південній Америці – у 1 країні:

Колумбія – війна проти терористичних угруповань.

- у Північній Америці – у 1 країні:

Мексика – війна проти наркокартелів.

- на Близькому Сході – у 5 країнах:

Ірак, Ізраїль, Ємен – війна проти ісламістських бойовиків;

Туреччина – війна проти терористичного угруповання;

Сирія – громадянська війна.

Найбільший резонанс впродовж останнього тижня отримали такі події:

Бурунді – ООН розглядає можливість відправки миротворчого контингенту в Бурунді – африканську країну, яка зараз переживає сплеск насильства.

Сили миротворчої місії ООН, які налічують близько 20 тисяч солдатів у ДР Конго, можливо, будуть передислоковані у сусідню Бурунді. За проектом резолюції Франції рішення про такий крок в найближчі дні повинна прийняти Рада Безпеки ООН.

За оцінками ООН, з початку заворушень в Бурунді в квітні цього року принаймні 252 особи було вбито, 400 людей зникли безвісти, 52 особи стали жертвами тортур з боку секретних служб. 80 журналістів та близько 280 тисяч громадян залишили країну.

Єгипет – в результаті теракту в місті Ель-Аріш на півночі Синайського півострова загинули дев'ять єгиптян. Серед загиблих є двоє дітей.

За даними губернатора провінції, група озброєних людей в масках увірвалися в житловий будинок, після чого підірвали замінований недалеко від нього автомобіль.

Ємен – як стало відомо у п'ятницю 6 листопада, борці національного опору Ємену вбили 107 бунтівників з Хуті та їхніх союзників протягом двох днів боїв після того як повстанці напали на місто Дамт в провінції Південно-Західного Дхале.

Мальдіви - Уряд Мальдівської Республіки 10 листопада скасував надзвичайний стан, запроваджений 4 листопада.

Ірак – 21 особу було вбито і 38 поранено в суботу, 7 листопада, в зіткненнях з бойовиками ІДІЛ в провінціях Іраку Анбар і Салахудін.

В четвер, 12 листопада, іракські курди розпочали масштабну операцію проти підрозділів ІДІЛ в місті Синджарі, який знаходиться на ключовому шляху між Сирією та Іраком.

Сомалі – влада США запропонувала винагороду за інформацію про шістьох лідерів сомалійського ісламістського угруповання «Аш-Шабаб».

Найбільшу винагороду – \$6 млн, пропонується за інформацію про очільника угруповання Абу Убайде.

По \$3 млн пропонується за інформацію про інших лідерів угруповання, в тому числі за Махада Карате, якого підозрюють в організації нападу на університет в місті Гарісса на північному сході Кенії, жертвами якого стали 147 осіб.

Сирія – армія Сирії прорвалася до заблокованої «Ісламською державою» (ІДІЛ) авіабази під Алеппо. Сирійська армія прорвала блокаду авіабази Квейрас, яка тривала майже два роки, в провінції Алеппо.

Базу блокували бойовики екстремістського угруповання ІДІЛ. Один з підрозділів армії зміг прорвати облогу з заходу і проникнути на базу, де знаходяться близько 800 військовослужбовців, які весь цей час тримали оборону.

Туреччина - перші шість з 12 винищувачів F-15C Eagle прибули на авіабазу Інжірлік в Туреччині для захисту турецького повітряного простору.

З таким проханням до США звернувся турецький уряд після нещодавніх вторгнень з боку росіян.

Також повідомляється, що найближчим часом на авіабазу Інжірлік прибудуть винищувачі-бомбардувальники F-15E Strike Eagle для підтримки ВПС Туреччини в боротьбі з ІДІЛ.

1.1.3. Наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, в країнах, що мають спільні з Україною кордони

Республіка Білорусь

За повідомленнями Міністерства надзвичайних ситуацій Республіки Білорусь, надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, впродовж минулого тижня у районах, що межують з кордонами України, не зафіксовано.

Республіка Молдова

Впродовж останнього тижня за даними Служби цивільного захисту і надзвичайних ситуацій Молдови наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Російська Федерація

У регіонах, що межують з Україною за повідомленнями МНС Російської Федерації наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Республіка Польща

У регіонах Польщі, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Румунія

У регіонах Румунії, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Словацька Республіка

У регіонах Словацької Республіки, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Угорщина

У регіонах Угорщини, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

1.1.4. Основні шляхи постачання нелегальних мігрантів у Світі

Міграційна криза в ЄС триває. Основними постачальниками мігрантів є країни, у яких ведуться бойові дії. Це в основному країни Африки та Близького Сходу (Афганістан, Сирія, Лівія, Ірак, Туніс, Єритрея, Нігерія, Судан).

Згідно даних МОМ, більше 832 тис. мігрантів і біженців прибули морськими шляхами до Європи з початку року.

За даними МОМ, тільки через Середземне море в Європу за 11,5 місяця поточного року прибуло уже 832 тис. 193 человека. При цьому загиблими і пропавшими без вісті в морі рахуються 3,5 тис. осіб. З них за цей час в Грецію прибуло 717 тис. 482 осіб, більшість яких із Сирії — понад 388 тис. осіб. В Італію добрались 142 тис. 484 осіб, з яких більшість, майже 38 тис. осіб, з Єритреї.

Мета мігрантів, що прибувають до Європи залишається незмінною – отримання статусу біженця та соціальних пільг у Великобританії, Німеччині, Швеції, Франції, Норвегії та інших розвинених країнах ЄС.

Основними маршрутами проникнення нелегальних мігрантів з країн Північної Африки та Близького Сходу до ЄС через є такими:

- 1) Іспанія – Франція - Великобританія;
- 2) Туреччина – Греція – Македонія – Сербія – Угорщина – Австрія – Німеччина;
- 3) Туреччина – Греція – Македонія – Сербія – Хорватія – Словенія – Австрія – Німеччина;
- 4) Туреччина – Греція – Македонія – Сербія – Угорщина – Словачія – Чехія;
- 5) Італія – Франція – Німеччина;
- 6) Італія – Франція – Великобританія;
- 7) Росія – Норвегія («Північний маршрут»).

Згідно даних Євростату географія розселення мігрантів має наступний вигляд:

- Німеччина стає притулком в основному для громадян Сирії, Афганістану і Косово;
- Італія – Нігерія, Гамбія та Пакистан;
- Франція – Косово, ДР Конго та Судан;
- Фінляндія – Сомалі, Ірак та Албанія;
- Англія – Еритрея, Пакистан і Росія.

Європейські міністри розробили план з вирішення міграційної кризи, пропонуючи низці країн Африки поступок в обмін на відправку нелегальних мігрантів назад на батьківщину.

В рамках цих поступок ЄС планує надати фінансування і візи, щоб переконати країни Африки забрати частину з 800 тисяч осіб, які хлинули через Середземне море до Європи в цьому році.

Пропонована угода дасть тисячам африканських студентів, лікарів і підприємців «зелене світло» на переїзд в ЄС. Кваліфікованим співробітникам будуть зроблені візові послаблення, організовані курси вивчення мови, надані робочі місця.

Низці африканських держав, у тому числі Ефіопії, Судану, Уганді та Кенії, буде запропоновано близько 1,3 мільярда фунтів (приблизно 1,8 мільярда євро) в обмін на те, що вони візьмуть нелегалів назад.

Офіційно план ЄС покликаний надати мігрантам легальний спосіб перебраться в європейські країни і, тим самим, скоротити загибель людей в морі і підірвати бізнес контрабандистів.

Натомість наразі, ряд країн Європи уже заявляє про неможливість прийняття нових обсягів мігрантів, зокрема і тих, що мають прибути за квотою.

Зокрема **Фінляндія має намір призупинити прийом біженців за квотою Євросоюзу, якщо в їх розподілі не будуть брати участь інші країни ЄС.**

Наразі ведуться переговори про прийом ще однієї групи біженців, за розміром вона буде приблизно такою ж, якою була перша група з 49 еритрейців, що прибула в країну в жовтні.

За даними МВС Фінляндії, в країну до кінця року можуть приїхати 30-35 тис. шукачів притулку. Раніше відомство очікувало приїзду 50 тис. біженців. У 2014 році їх число становило всього близько 4 тис. До Фінляндії з початку цього року прибули вже майже 26 тис. мігрантів, в основному це вихідці з Іраку.

Чехія і Словаччина заявили, що в цьому році не зможуть прийняти біженців за квотами ЄС, оскільки система розподілу біженців не підготовлена.

Також ряд країн Європи, у тому числі держави-члени ЄС, розпочали відновлювати контроль на кордонах та продовжили встановлювати загрози на кордонах у зв'язку з міграційною кризою.

Так, **Швеція відновлює контроль на кордонах у зв'язку з міграційною кризою.**

Про це заявив у середу, 11 листопада, міністр внутрішніх справ країни Андерс Ігеман. Він підкреслив, що ця міра є вимушеною і тимчасовою.

В уряді Швеції заявили про «рекордну кількість» біженців, що може представляти небезпеку для громадського порядку.

Тільки з початку вересня в країну прибули близько 80 тисяч біженців - стільки ж, скільки за весь 2014 рік. Влада очікує, що всього у 2015 році до Швеції прийдуть 190 тисяч мігрантів.

Минулого тижня до **Швеції** прибуло рекордних 10 тисяч біженців.

Як свідчать дані Міграційного управління Швеції, за минулий тиждень прохання про притулок у скандинавській країні подало 10201 осіб. Серед них - 4333 біженців з Афганістану і 2719 з Сирії. Більше чверті прохачів притулку - 2827 - неповнолітні діти, які прибули до країни без старших родичів або опікунів.

Нові статистичні дані були опубліковані через кілька днів після того, як міністр з питань міграції Швеції Морган Йоханссон оголосив, що через величезний приплив біженців, країна більше не може гарантувати приміщення для всіх новоприбулих.

Словенія почала зведення паркану на кордоні з Хорватією. До кордону прибули фури, навантажені колючим дротом, військові і поліцейські.

Зведення паркану покликане зупинити потік нелегальних мігрантів, що йде через країну.

Рішення про будівництво загородження було прийнято словенським урядом 10 листопада після того, як прем'єр Мирослав Церар оголосив про намір Австрії скоротити число мігрантів, які прибувають в країну, до шести тисяч чоловік в день.

Словенський уряд побоюється, що основна маса біженців сконцентрується в Словенії, що з урахуванням прийдешньої зими і недостатньої інфраструктури може викликати гуманітарну катастрофу.

Франція на період з 13 листопада по 13 грудня 2015 року відновлює контроль на державному кордоні для проведення паризької Конференції сторін Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (COP 21).

У цьому зв'язку запроваджений механізм передбачає, що на всіх французьких прикордонних пропускних пунктах українські громадяни будуть змушені пред'явити документи, на підставі яких вони мають дозвіл на переміщення чи перебування в межах Франції (діюча шенгенська чи національна французька віза, страховий поліс та підтвердження надання житла у випадку запрошення від приватної особи). Таким чином, за умови наявності таких документів, всі громадяни, які мають діючу шенгенську чи національну французьку візу, видані посольством Франції в Україні чи будь-яким посольством іншої країни-члена Шенгенського простору, будуть допущені на територію Франції та Шенгенського простору.

Разом з тим, Уряди країн Європи активізували роботу по боротьбі з нелегальною міграцією.

Федеральна розвідувальна служба **Німеччини** оприлюднила інформацію про те, що вихідці з Афганістану створили мережу для перевезення

нелегальних мігрантів до Європи, і можна очікувати, що кількість біженців з Афганістану найближчим часом зросте.

Мережа контрабандистів поширюється по всій Туреччині і далі на Грецію, Італію та Францію.

Контрабандистам грає на руку погіршення безпеки та економічної ситуації в Афганістані, і все більше людей хочуть залишити країну. Таким чином, можна очікувати збільшення числа афганських біженців в Європі.

Проте, як правило, до Німеччини приїздять афганські представники середнього класу, які в своїй країні живуть у відносній безпеці і достатку. Тоді як бідні люди з районів, де найчастіше відбуваються зіткнення між урядовими військами і рухом Талібан, не мають достатньо грошей, щоб заплатити контрабандистам для подорожі в Європу.

Поліція **Італії** арештувала 41 члена злочинної групи, яка допомагала в'їжджати в країну нелегальним мігрантам, в основному з Індії, Бангладеш і Пакистану, нібито з метою роботи в циркух. Проте після в'їзду в країну ніхто з мігрантів в цирку не працював.

Таке «працевлаштування» коштувало мігрантам 2-3 тис. євро. За інформацією поліції, всього злочинці допомогли перетнути кордон 500 мігрантам.

Загалом своїм «бізнесом» злочинна група заробила близько 7,5 млн євро.

У багатьох країнах Європи продовжує зростати невдоволення населення проти міграційної політики своїх країн і трапляються випадки непорозуміння з прийомом мігрантів, які в свою чергу також не завжди мають адекватну поведінку.

У **Фінляндії** в місті Хювінкя неподалік Гельсінкі відкрили центр розміщення біженців-мусульман в колишньому науково-дослідному центрі свинарства.

В даний час в центрі, який вміщає 300 чоловік, знаходиться 100 біженців.

Перед відкриттям центру фіни побоювалися, що можуть виникнути проблеми, тому що віра мусульман забороняє вживати в їжу свинину або продукти, у складі яких є свинячий желатин, тому що свиня, на думку мусульман, «брудна» тварина. Однак поки таких проблем не виникло.

Перед розміщенням біженців фіни консультувалися з місцевим імамом. За його словами, проблем виникнути не повинно, так як мова йде не про свиноферми, а про лабораторії.

Близько 5 тисяч людей в суботу, 7 листопада, вийшли в Берліні на акцію протесту проти політики **Німеччини** щодо прийому біженців.

Акцію протесту проти політики у сфері міграції організувала партія євроскептиків «Альтернатива для Німеччини». Учасники демонстрацій висловлювали свою позицію на плакатах з написами «Врятуйте Німеччину. Зупиніть Меркель», «Надання сховищ повинно мати межі - червона картка Меркель».

Акція протесту не призвела до сутичок і іншим подібним інцидентам, повідомила поліція.

Згідно з офіційним прогнозом, в Німеччині в 2015 році буде зареєстровано близько 800 тисяч біженців. ЗМІ вже заявляють, що справжня цифра буде набагато вище.

Німеччину у 2016 році очікує невеликий дефіцит бюджету, який спровокований сильним притоком мігрантів з країн Близького Сходу в Європу: в країну за 10 місяців поточного року в'їхали 758 тисяч біженців, тільки в жовтні — 181 тисяча осіб.

У містечку Форсхага провінції Верmland у центральній **Швеції** пожежа знищила будівлю, в якій планувалося організувати притулок для біженців. Пожежники, які оперативним чином прибули на місце, не змогли врятувати споруду.

У поліції повідомили, що в результаті пожежі ніхто не постраждав. Правоохоронці підозрюють підпал.

За останній місяць в королівстві було зареєстровано близько 20 нападів на пункти розміщення біженців. Тому влада Швеції ухвалила рішення засекретити їхні адреси і посилити охорону.

В **Естонії** в одному з центрів утримання нелегальних мігрантів сталася бійка після того, як одному із затриманих повідомили про рішення продовжити його перебування в центрі ще на 2 місяці.

Чоловік, який приїхав до Естонії з Конго, почав протестувати, до нього приєдналися ще 20 нелегальних мігрантів.

Кульмінацією стала бійка – затриманий чинив опір працівникам центру до тих пір, поки його не забрали в окреме закрите приміщення.

Два десятки затриманих заблокували коридор. Чоловіки сіли на підлогу і відмовилися розходитися по кімнатах. В результаті поліція застосувала спеціальні засоби. У хід пішли гумові кулі.

У поліції уточнили, що безпосередньо до людей гумові кулі не застосовувалися. Однак на місці діяла швидка, яка надала першу допомогу постраждалим в ході зіткнень в центрі.

Більше 40 біженців, які наразі мешкають в **чеському** центрі «Драгоніце» оголосили голодування. Причиною такого рішення є умови утримання в центрі, а також страх можливої депортації.

Зокрема, у вівторок 28 біженців відмовилися від вечері, у середу більше 40 не з'явилися на сніданок.

Серед біженців, які голодують, здебільшого іракці та сомалійці. Їм вдалося передати своє звернення до журналістів через пастора, який з ними працює. У центрі «Драгоніце», який розрахований на 240 осіб, наразі проживає більше 100 біженців.

Міграційна криза наразі актуальна не лише в Європі, а й у інших високорозвинених країнах світу.

У центрі розміщення нелегальних мігрантів на **австралійському острові Різдва** спалахнули заворушення після загибелі одного з ув'язнених.

Ув'язнені палять на території центру багаття і займаються вандалізмом. Департамент імміграції Австралії в заяві, оприлюдненій у понеділок, 9 листопада, визнає, що на території центру відбуваються «заворушення», однак запевняє, що це не «бунт». З центру була виведена вся охорона.

Згідно з даними австралійської влади, причиною заворушень стала загибель іранського курда по імені Фазель Чегені, який в суботу втік з центру. У неділю тіло Фазеля Чегені знайшли на дні обриву. Медики з'ясовують причину його смерті.

В Австралії діє жорстка міграційна політика. Усіх перехоплених у морі нелегалів, як правило доправляють на острови, де утримують у спеціальних центрах. Більшість човнів з прибульцями морська охорона країни взагалі не підпускає до берегів.

Апеляційний суд п'ятого окружного суду в США в Новому Орлеані заблокував план президента Барака Обами із захисту приблизно 5 мільйонів нелегальних мігрантів від депортації.

Суд залишив в силі заборону суду Техасу щодо легалізації зокрема мігрантів, які прибули до США нелегально, але в яких народилися тут діти, що, за законом, є громадянами США.

Відколи Обама оголосив про ці плани рік тому, республіканці критикували їх. 26 штатів з 50 оскаржили такі дії адміністрації.

Рішення Апеляційного суду може бути оскаржене Верховним судом США, але процес може зайняти кілька місяців.

В той же час деякі групи іммігрантів закликають Білий дім оскаржити рішення у Верховному суді негайно.

Близько 11 мільйонів дітей у тропічній Африці недоотримають їжі і води через вплив так званого «**феномена Ель-Ніньо**» - періодично виникаючої теплої течії в екваторіальній частині Тихого океану, що впливає на клімат по всій планеті.

Крім того, юних мешканців сходу та півдня континенту може очікувати сплеск епідемій.

За даними ООН, 8,2 млн ефіопів перебувають під загрозою голоду в зв'язку з коливаннями тихоокеанської течії.

Ель-Ніньо вже викликав найгіршу посуху в Ефіопії за 30 років. Крім того, течія може особливо негативно позначитися на Сомалі.

Згідно ЮНІСЕФ, в Зімбабве найближчої зими гостра нестача їжі може торкнутися 1,5 мільйонів чоловік.

У ПАР відзначається падіж худоби. Крім того, в найбільшому місті країни - Йоганнесбурзі - ввели економію води у зв'язку з рекордною посухою.

На цьому тижні Всесвітня метеорологічна організація повідомила, що рівень викидів в атмосферу двох основних газів, відповідальних за виникнення парникового ефекту - вуглекислого газу і метану, - досяг у 2014 році рекордно високої позначки.

За даними Світового Банку, ще 62 мільйони чоловік в Південній Азії можуть до 2030 року опинитися за межею бідності в результаті зниження врожайності, підвищення цін на продовольство і прямого впливу кліматичних змін на здоров'я людей.

1.2. Внутрішні показники

1.2.1. Наявність в Україні надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних.

Згідно з офіційною інформацією, розміщеною на офіційному інформаційному порталі Державної служби з надзвичайних ситуацій України надзвичайних, подій, які б призвели до можливого переселення людей протягом 6 – 12 листопада на території України не зафіксовано.

1.2.2. Події у районах проведення Антитерористичної операції.

У період з 6 по 12 листопада ситуація у зоні проведення антитерористичної операції різко погіршилася та демонструє стійку тенденцію до подальшого загострення. Протягом звітного тижня незаконні збройні формування окремих районів Донецької та Луганської областей (далі – НЗФ ОРДО/ОРЛО) близько 120 разів здійснили обстріли українських військових, переважно, з великокаліберних кулеметів, гранатометів, снайперський гвинтівок та стрілецької зброї. Також зафіксовані обстріли із застосуванням бойовиками заборонених Мінськими угодами 120-мм та 82-мм мінометів, а також випадки здійснення штурмів українських позицій у Майорську та Новозванівки.

Мал. 1 – Мапа АТО станом на 12.11.2015

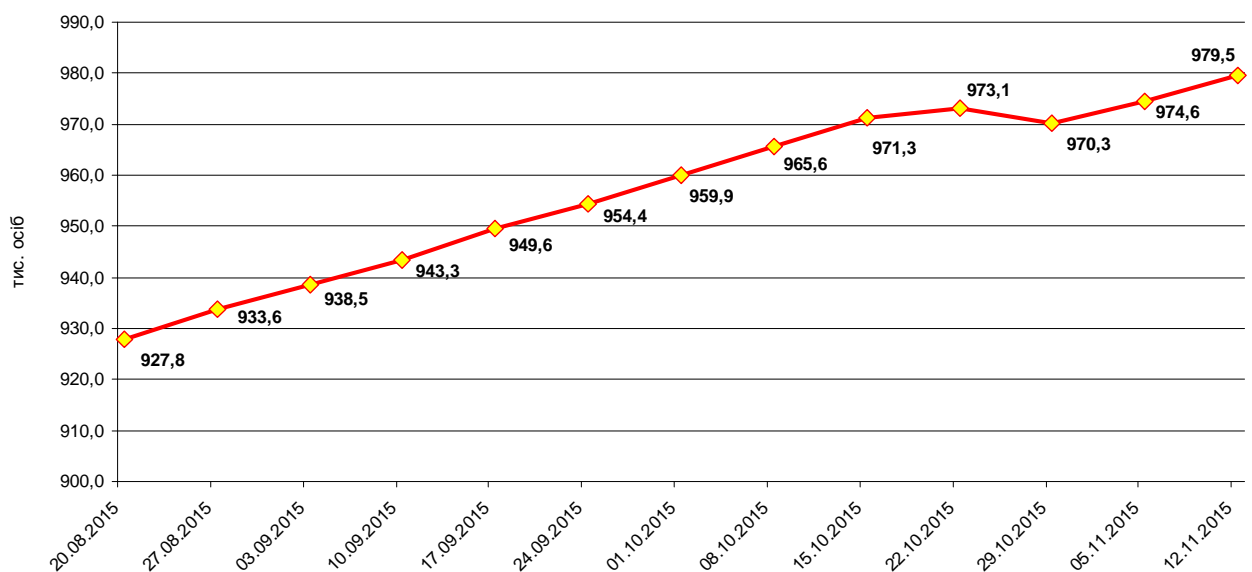
Внаслідок бойових дій загинули 2 українських військовослужбовця та 14 отримали поранення.

Керівник української сторони Спільного центру з контролю та координації питань припинення вогню на лінії розмежування сторін (далі – СЦКК) генерал-майор Б. Кременецький, що такі провокативні дії НЗФ ОРДО/ОРЛО розцінюються як цілеспрямовані кроки по дестабілізації обстановки. Як наслідок, це може призвести до зриву процесу відводу озброєнь і подальшої ескалації конфлікту. Збройні Сили України готові адекватно та рішуче реагувати на провокації, однак спрямовують свої зусилля на виконання Мінських домовленостей.

В той час, як українські військові продовжують неухильно дотримуватися Мінських домовленостей (завершено відведення мінометів калібром до 100 мм; на Донецькому напрямку українські військовослужбовці завершили відведення 82-мм мінометів), терористи в односторонньому порядку їх порушують: в районі шахти Калініна (Донецьк) розвідкою Збройних Сил України виявлено колону з 20 танків та 4 танки – в районі Мар’їнки.

1.2.3. Кількість внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території України.

Згідно з оперативною інформацією Міжвідомчого координаційного штабу з питань соціального забезпечення громадян України, які переміщуються з районів проведення антитерористичної операції та тимчасово окупованої території, у період 6 – 12 листопада кількість тимчасово розміщених громадян України, які переміщені з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції, збільшилася на 4,9 тис. осіб (0,5 %). Із загальної кількості вказаних осіб 99,3 % – переселенці з Донецької та Луганської областей.

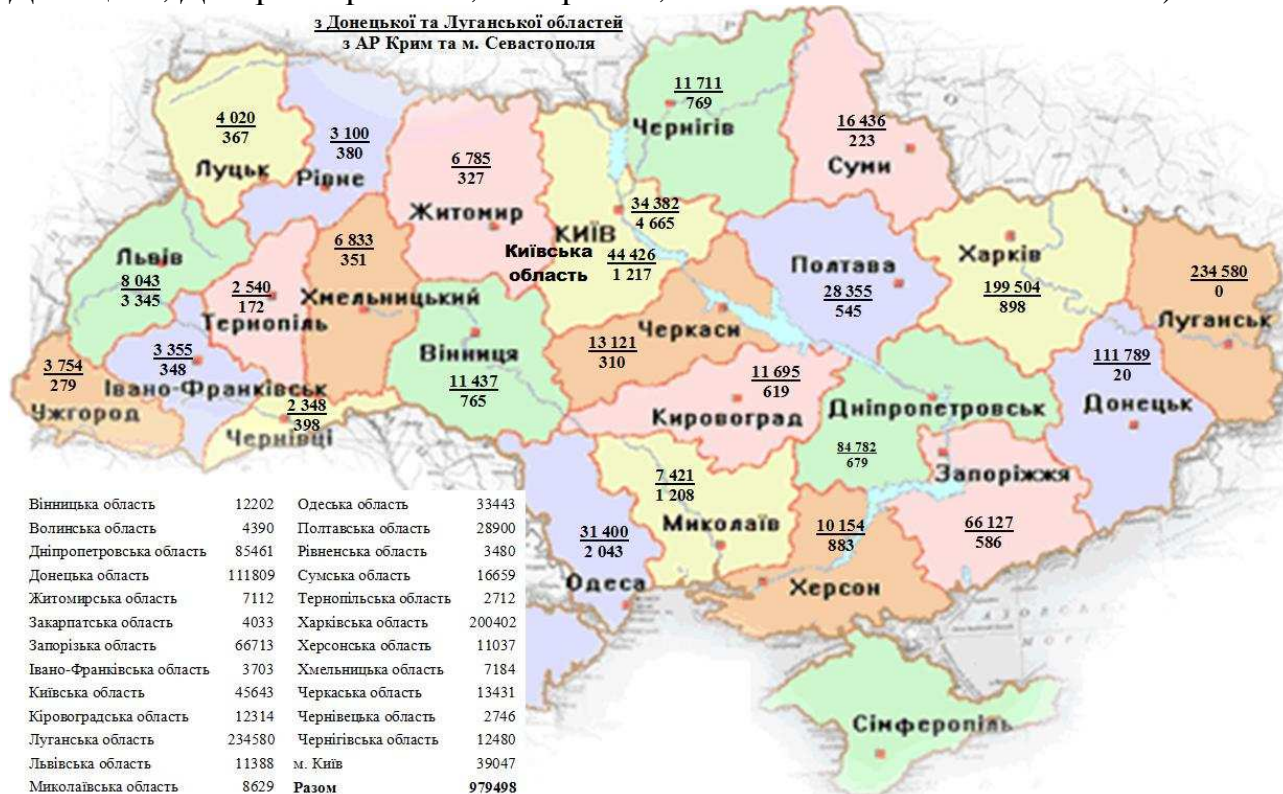
Мал. 2 – Кількість переселених осіб з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції до інших регіонів за наростаючим підсумком

Станом на 12.11.2015 з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції до інших регіонів загалом переселено 979,5 тис. осіб (589,1 тис. сімей), у тому числі:

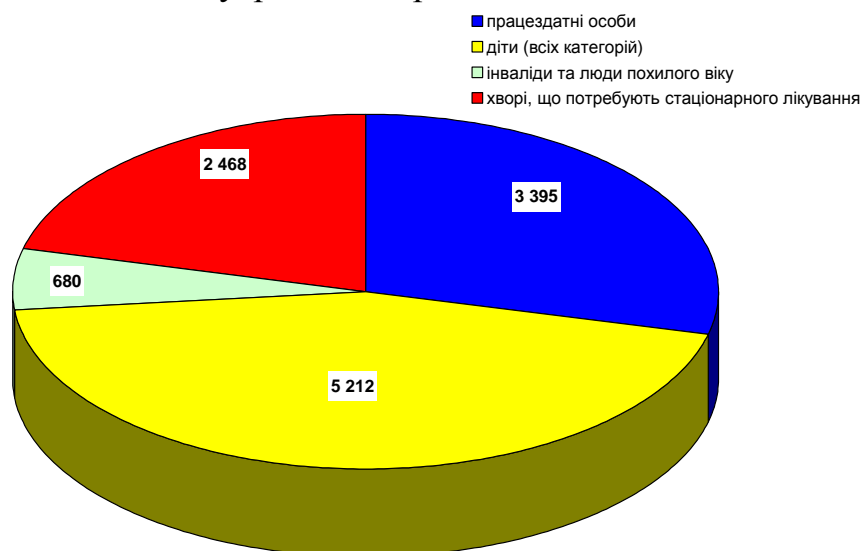
- з Донецької і Луганської областей – 958,1 тис. осіб;
- з АР Крим і міста Севастополь – 21,4 тис. осіб.

Найбільші потоки внутрішнього переміщення осіб з районів проведення АТО спрямовані у східні та центральні регіони України (Луганська, Харківська, Донецька, Дніпропетровська, Запорізька, Київська області та місто Київ).

Мал. 3 – Розподіл внутрішньо переміщених осіб за регіонами переселення.

За інформацією ДСНС України місцевими органами виконавчої влади на даний час визначено 705 об'єктів різної форми власності, в яких можливе розміщення 11 тис. 755 внутрішньо переміщених осіб.

Мал. 4 – Можливості розподілу внутрішньо переміщених осіб за категоріями (осіб).

1.2.5. Зміни в законодавстві

Впродовж останнього тижня зміни у законодавстві, що стосуються сфери міграції, та які можуть вплинути на сфери міграції, не відбувалися.

Слід зазначити, що 10 листопада Верховна Рада України прийняла безвізовий пакет законопроектів в рамках виконання Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України, а саме були прийняті такі Закони:

«Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо окремих питань накладення арешту на майно з метою усунення корупційних ризиків при його застосуванні»;

«Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо вдосконалення інституту спеціальної конфіскації з метою усунення корупційних ризиків при її застосуванні»;

«Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо виконання рекомендацій Європейського Союзу з виконання Україною Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України стосовно уточнення підслідності органів досудового розслідування»;

«Про національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів».

II. ВПЛИВ ЗНАЧЕНЬ ОКРЕМИХ ПОКАЗНИКІВ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ НА МІГРАЦІЙНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ

2.1. У сфері внутрішньої міграції

Ризик посилення обсягів внутрішньої міграції населення з тимчасово окупованої території України та районів проведення АТО.

Протягом звітного тижня продовжилося відновлення інфраструктури Донбасу: військові сапери здійснювали роботи з розмінування залізничних перегонів навколо ліній електропередач на напрямках Костянтинівна – Майорськ, Майорськ – Курдюмівка, Південно-Донбаська – Оленівка; тривали ремонтно-відновлювальні роботи газопроводу у Мар'їнці, проведено роботи з відновлення трубопроводу в районі Петровської дороги.

Проте, як уже зазначалося вище, впродовж останнього тижня (6 – 12 листопада) кількість внутрішньо переміщених осіб в Україні збільшилася на 4,9 тис. осіб.

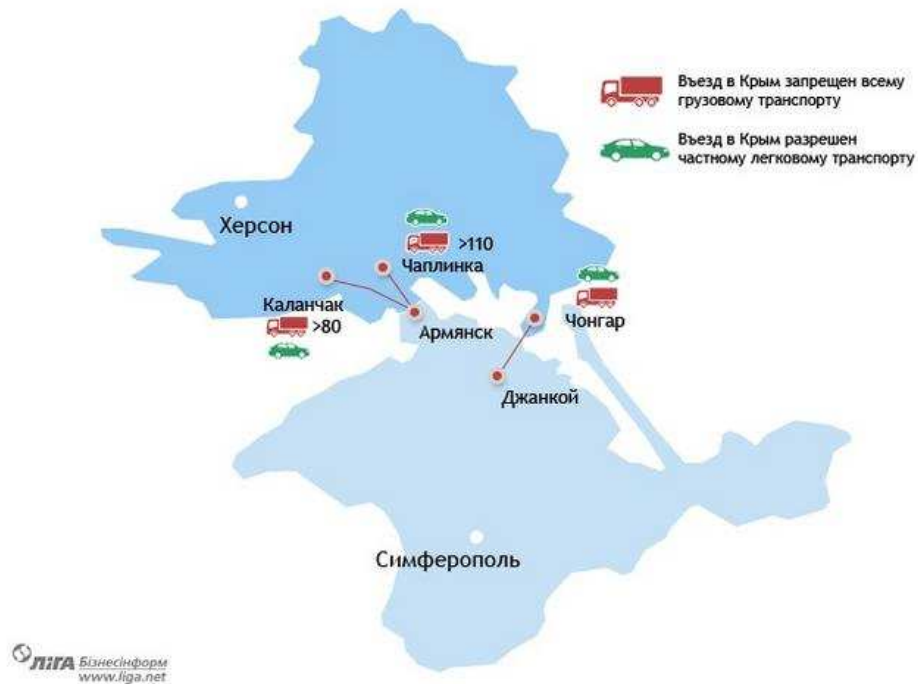
Наведене пояснюється тим, що, незважаючи на роботу ремонтних бригад з відновлення інфраструктури в окремих районах Донецької та Луганської областей, а також гуманітарну допомогу благодійних організацій, соціально-гуманітарна обстановка в зоні проведення АТО залишається дуже складною.

Провокаційні обстріли з боку терористичних угруповань «ДНР» і «ЛНР» значно ускладнюють проведення розмінування та ремонтно-відновлювальних робіт напередодні зимового періоду, що може призвести до гуманітарної катастрофи.

Проте, спеціальна моніторингова місія ОБСЄ у своїх звітах продовжує фіксувати довгі черги цивільного автотранспорту на контрольно-пропускних пунктах.

Протягом звітного тижня, вперше за 8 тижнів, змінився напрямок руху осіб між Російською Федерацією та зоною АТО.

Так, згідно Щотижневого огляду від місії спостерігачів ОБСЄ на російських контрольно-пропускних пунктах Гуково і Донецьк від 11 листопада, протягом останнього тижня з 11,4 тис. до 11,0 тис. входів/виходів на день зменшився середній обсяг транскордонного руху через зазначені КПП; середній чистий потік, при цьому, склав +90 (тобто переважає рух з України до Російської Федерації).

Мал. 5 – Контрольні пункти в'їзду-виїзду через адміністративний кордон між територією ВЕЗ "Крим" та іншою територією України

На адміністративному кордоні між окупованою територією України ВЕЗ «Крим» та іншою територією України продовжується акція Меджлису кримськотатарського народу з блокування вантажного транспорту, що рухається з материкової України на півострів через контрольні пункти в'їзду-виїзду через адміністративний кордон Чонгар, Чаплинка, Каланчак.

Блокування вантажного автотранспорту в пунктах в'їзду-виїзду через адміністративний кордон між територією ВЕЗ «Крим» та іншою територією України перш за все вплинуло на вартість продуктів харчування українського виробництва на півострові.

Зважаючи на динаміку переселення осіб з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції, складний соціально-економічний стан в окремих районах Донецької та Луганської областей та підвищення інтенсивності переміщення військової техніки і живої сили на території, що контролюється терористичними угрупованнями «ДНР» і «ЛНР» протягом звітного тижня зберігся високий рівень ризику збільшення внутрішньої міграції.

2.2. У сфері нелегальної (незаконної) міграції

Ризик збільшення фактів незаконного проникнення іноземців та ОБГ на територію України.

Із запровадженням країнами ЄС жорстких заходів реагування на факти незаконної міграції, південні та західні регіони України, аналогічно до Угорщини, Македонії, Сербії, Італії, Хорватії та Греції можуть стати транзитними пунктами для нелегалів на шляху до розвинених країн ЄС.

До того ж, впродовж останнього тижня почастишали випадки затримання великих груп мігрантів.

Так, **7-8 листопада**, на Буковині **прикордонники** затримали 18 нелегалів. Деякі їхали до Румунії на таксі. Разом з собою до Європи громадяни Афганістану хотіли перевезти 11 пакунків цигарок¹.

Співробітники **Держприкордонслужби** на західній ділянці кордону за добу 07.11.2015 виявили 16 нелегальних мігрантів з Афганістану, Бангладеш та Пакистану.

Зокрема, вранці **7 листопада** на ділянці відповідальності відділу «Лужанка» Мукачівського загону прикордонний наряд виявив сім невідомих осіб.

Незаконних мігрантів зупинили безпосередньо під час спроби перетнути державний кордон. Порушниками кордону опинилася сім'я з Афганістану. Вони зізналися, що в пошуках кращої долі спрямовувалися в країни Європейського союзу.

Ще одну групу мігрантів затримали на ділянці відділу «Порубне» – Чернівецького прикордонного загону.

На околиці села Тарашани **прикордонники спільно зі співробітниками СБУ та Державної міграційної служби** зупинили автомобіль марки BMW румунської реєстрації. У салоні, крім водія, громадянина України, перебували чотири особи без документів. Під час співбесіди чоловіки заявили, що всі є громадянами Афганістану.

Ще 5 мігрантів затримали прикордонники Львівського загону.

На ділянці відповідальності відділу «Амбуків» Волинської області дільничний інспектор прикордонної служби виявив чотирьох громадян Пакистану і громадянина Бангладеш. Чоловіки були без документів і рухалися в бік лінії державного кордону.

У всіх випадках виявлених громадян доставлені у відділи прикордонної служби, де їм надана необхідна допомога. Рішення про їх подальше перебування в Україні прийматиме суд².

11 листопада зазнав аварії в Словаччині борт цивільного вертольота «Мі-2», в якому перебувало 2 громадянина України 4 вихідців з країн південно-східній Азії.

За версією **Держприкордонслужби**, Вертолёт Мі-2, який розбився на словацько-українському кордоні, належав авіаклубу з Одеської області і використовувався для переміщення нелегальних мігрантів.

¹ <http://promin.cv.ua/2015/11/09/na-bukovyni-prykordonnyky-zatrymaly-18-nelehaliv-deiaki-ikhaly-do-rumunii-na-taksi.html>

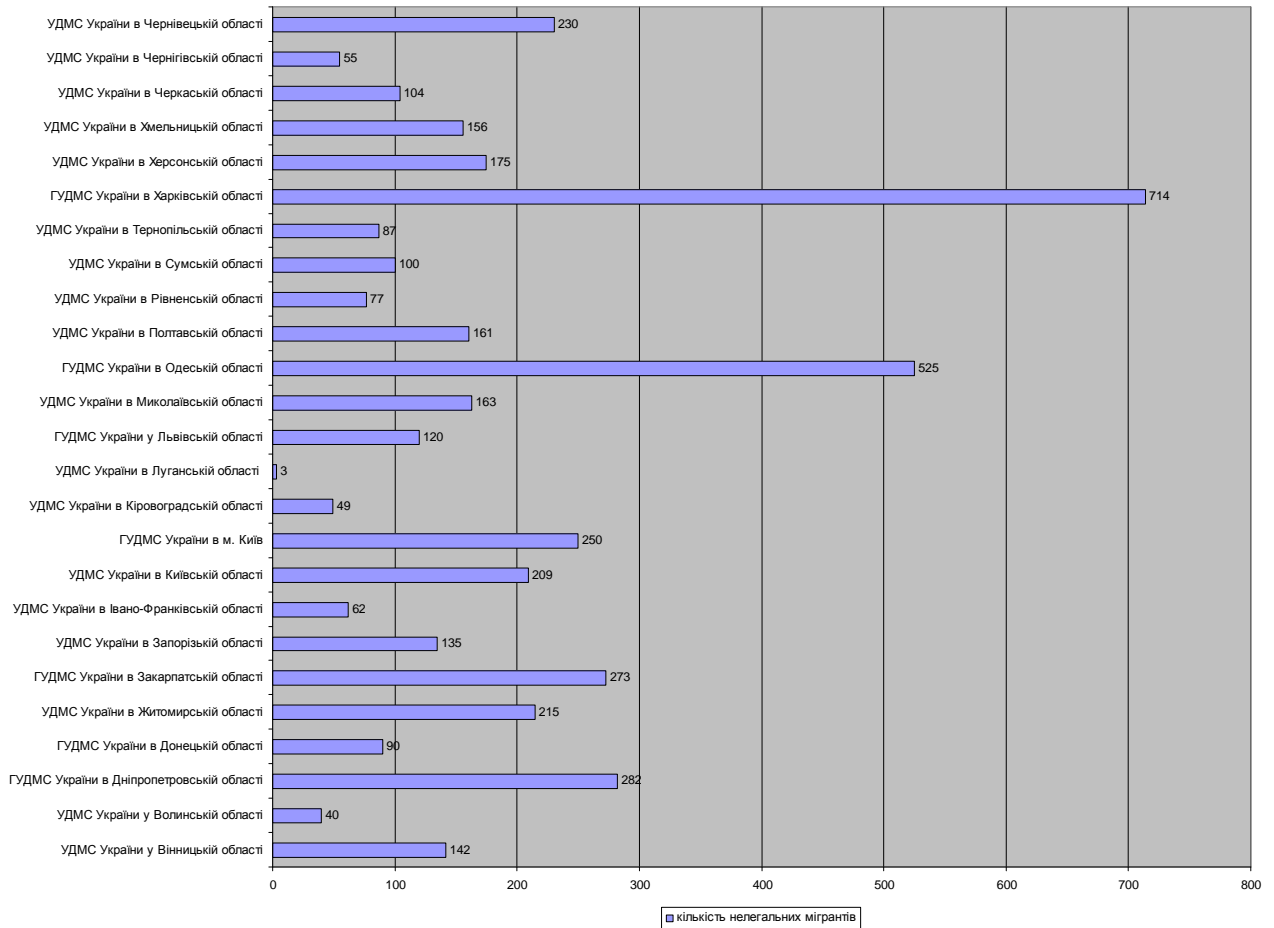
² http://zaxid.net/news/showNews.do?na_zahidnomu_kordoni_zatrymali_16_nelegalnih_migrantiv&objectId=1372143

Пілоти були українцями, в минулому – військові льотчики. Усі 6 пасажирів вертольота загинули³.

Станом на 12.11.2015 органами ДМС виявлено 4 414 нелегальних мігрантів, що на 74 особи більше, ніж станом на 05.11.2015. Детальна інформація щодо географії виявлення нелегальних мігрантів органами ДМС наведена у малюнку 6.

Географія виявлення нелегальних мігрантів в Україні у 2015 році станом на 12.11.2015

Мал. 6. – Географія виявлених органами ДМС нелегальних мігрантів станом на 12.11.2015

Також органами ДМС впродовж минулого тижня виявлено 376 іноземці та осіб без громадянства, які порушили правила перебування в Україні.

Наразі головним фактором відсутності масового напливу нелегальних мігрантів з країн Африки та Азії в Україну є те, що Україна має незручне географічне розташування по відношенню до основних шляхів їх міграції у ЄС, наявність в Україні військового конфлікту на Сході України та невпинне зниження прожиткового рівня населення України.

Короткостроковий прогноз: враховуючи зниження напруги у районах проведення АТО та наростання спротиву мігрантам у країнах-членах ЄС, ризик збільшення фактів незаконного проникнення іноземців на територію України може бути високим.

³ <http://interfax.com.ua/news/general/303870.html>

2.3. У сфері надання притулку

Ризик зростання звернень громадян, у країнах походження яких відбуваються дії, що перешкоджають нормальному проживанню людей, із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує захисту.

Впродовж 10 місяців 2015 року за отриманням статусу притулку в Україні звернулися 1 261 особа, що на 146 осіб більше, ніж за 9 місяців. Найбільша кількість шукачів притулку в Україні станом на 31.10.2015 були вихідці з Афганістану – 553 (на 61 особу більше), Сирії – 120 (на 18 осіб більше), Сомалі – 103 (на 7 осіб більше) та Росії – 75 (на 9 осіб більше).

У поточному році, станом на 12.11.2015, органами ДМС прийнято 773 рішення відносно осіб, які звернулися за притулком в Україні, з яких прийнято рішення про визнання біженцем – 31 рішення, про визнання особою, яка потребує додаткового захисту – 95 рішень, про відмову у визнанні особою, яка потребує захисту – 516 осіб та про втрату/позбавлення/скасування статусу особи, якій надано притулок – 131 рішення.

З огляду на те, що у країнах походження шукачів притулку в Україні тривають активні бойові дії, і те, що держави-члени ЄС закривають власні кордони для нелегальних мігрантів з країн Північної Африки та Близького Сходу, в Україну у будь-який момент може хлинути потік мігрантів, утому числі тих, що прямують до держав-членів ЄС.

Короткостроковий прогноз: враховуючи наявність триваючих військових конфліктів у країнах Близького Сходу і Північної Африки, та наростання спротиву мігрантам у державах-членах ЄС, рівень збільшення потоків шукачів захисту в Україні є високим.

2.4. У сфері трудової міграції

Ризик необґрунтованого зростання обсягів трудової міграції в Україні та негативного впливу трудових мігрантів на ринок праці в Україні.

За повідомленнями Мінекономрозвитку, у I півріччі 2015 року падіння ВВП становило 16,3%, обсяги виробництва в сільському господарстві України знизилися на 9,3%, зростання споживчих цін склало 39,3% в порівнянні з початком року (липень до грудня). Обсяги експорту товарів знизилися на 35,4%. Падіння реальної заробітної плати склало 23,9%.

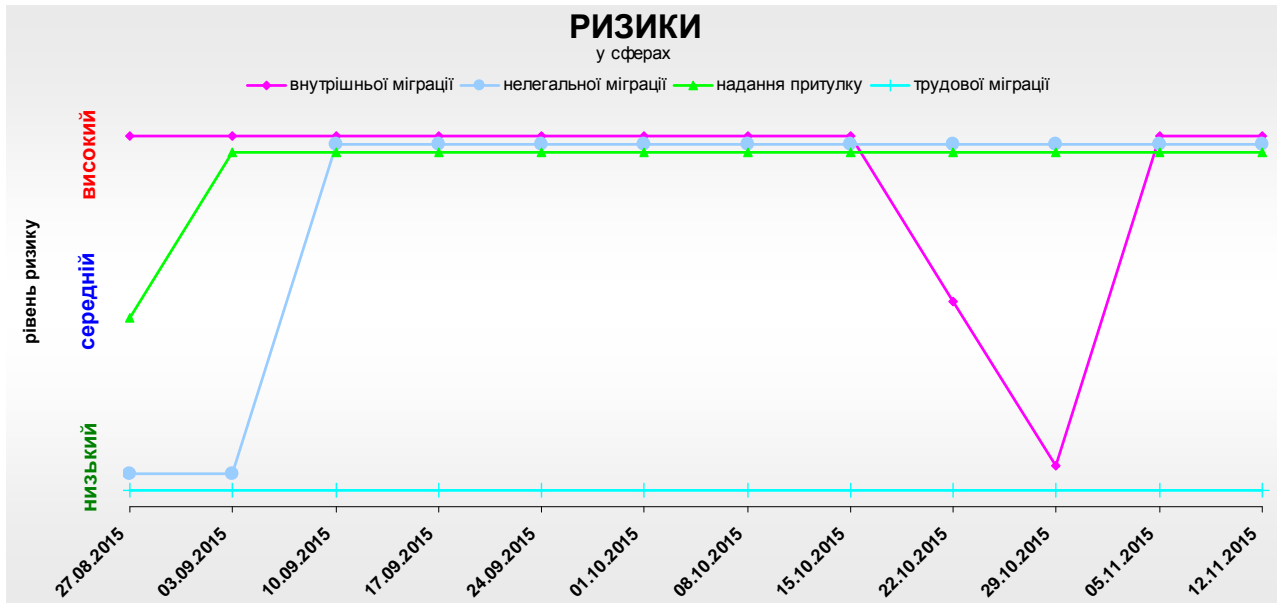
Рівень інфляції за січень-жовтень поточного року становив 139,5 %, що на 1,9 % менше ніж за січень-вересень (141,4%).

Крім того, ЄБРР прогнозує більше, ніж це очікувалося раніше, уповільнення економіки України за підсумками 2015 року через те, що «економіка нашої країн зазнає негативних впливів регіональних трендів в економічній сфері та сфері безпеки».

Експерти банку знизили для України прогноз падіння ВВП у 2015 році до 11,5%, але передбачають повернення до зростання у 2% у 2016 році.

Короткостроковий прогноз: враховуючи викладене та події на Сході України, наявність значних ризиків необґрунтованого зростання обсягів

трудової міграції в Україні та негативний вплив трудових мігрантів на ринок праці в Україні наразі не прогнозується, ризик - низький.

Мал. 7. – Динаміка значень показників міграційних ризиків, які впливають на міграційну ситуацію в Україні